

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. S. Xaverius fuit vas electionis S. Paulo non absimilis. Thema. Vas electionis est mihi iste. Act. 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO II.
DE S. FRANCISCO XAVERIO.

Ostendit S. Indiarum Apostolum fuisse vas electionis, S. Paulo non abfimile.

T H E M A.

Vas electionis est mihi iste. Act. 9. 15.

Ebraei in sua lingua, quodvis instrumentum, vasis nomine indigitant: nam Amos 6. 5. Vasa cantici, vocantur instrumenta musica. Gen. 49. 5. Vasa belli, nuncupantur arma & armati quibus bellum geritur. Psalm. 7. 14. Vasa mortis, appellantur gladii & rela, quibus mors infertur hostibus. Vas electionis est igitur instrumentum electum. Talia vasa electa fuere S. Paulus & S. Xaverius. Vasa cantici, seu ut Tigrina vertit Organum resonans Laudes Dei. Vasa belli pugnancia contra Fidei hostes, infidelitate & peccatum. Vasa mortis idololatriam extinguentes & ipsi, *Oves occisionis in mortibus frequenter*, & in vitæ periculis. *Vas ele-*

ctionis. Vas admirabile opus excelsi. Ita lucidissimum mundi oculus, Ecclesiasticus præclaro elogio vocat: *Vas admirabile, opus excelsi. c. 50.* Tale vas admirabile fuit S. Paulus, qui de tenebris vocavit in admirabile lumen Dei, Genes. Tale quoque vas admirabile fuit S. Xaverius, qui Indis in tenebris & umbra mortis sedentibus, fidei lumen ostendit. *Sol quidam hominibus est Paulus*, ait S. Chrysof. hom. 8 de laudibus Pauli. *Sol orientis* vocatur à Francisco Remundo orat. 15. de S. Xaverio. *O inquit, inauditum portentum! Sol orientis generatur & quidem in occidente.*

De hoc ergo vase electionis, de hoc vase admirabili tanquam de Sole & Parelio, de Paulo & Xaverio agemus in præfenti. 1. De electione. 2. De cooperatione, ut imitemur.

Ii 3 I, Vas

1.
Vas electum.

I. Vas electionis est mihi iste. 1. Vas admirabile vas electum ut sol inter sidera S. Paulus, quia Deus illum ex tot millenis hominum millibus, præ cæteris etiam Apostolis, elegit ad Evangelizandum tam Judæis, quam Gentibus; ut portet nomen meum coram Gentibus, & Regibus & filiis Israël; atque ita mox à prima sui conversione apostolicam à Christo dignitatem & gratiam obtinuit. Ita quoque S. Franciscus Xavierius è millenis hominum millibus, præ cæteris etiam viris societatis electus est ad Evangelizandum tã Europæis quàm Indis, & portandum nomen Jesu coram Gentibus & Regibus; atque ita, ut loquitur Urbanus VIII. Pont. Max. in Bulla Canonizationis, *Novarum Gentium Apostolus, unanimes totius Christiani orbis consensus, meruit appellari.* 2. *Vas electionis* de S. Paulo explicat Hieronymus, vas prædestinationis: fuit enim Apostolus hic ad magnam gratiam & gloriam ab æterno à Deo prædestinatus; ut ipse insinuat ad Gal. 1. 15. *Cùm autem placuit ei, qui me segregavit ab utero matris mee & vocavit per gratiam suam.* Idque Christus revelavit ananias. act. 9. *Vas electionis*, vas prædestinationis, est mihi iste. Ita quoque S. Xavierius ab æterno prædestinatus à Deo fuit: ut Deus Maria Magdalenzæ Francisci sorori, Gandiæ Discalceatarum Virginum antistiti magnâ sanctitatis famâ clara revelavit: Xavierium Novi Orbis Apostolum à se constitutum, à quo nomen suum ad Gentes, ultimumque Orientem perferretur. Bulla Canonizationis & Nadasî in Anno dierum illustr. 2. Dec. Hæcque prædestinatio impleta, quando

Dei providentiâ disponente, P. Bobadilla in morbum incidente & Malacæ regna discessum urgente, S. Ignatius coactus fuit Xavierium substitueret: P. Daniel Bartholi in vita L. n. 5. *Vas electionis.* S. Chrysostomus exponit de indole vivida, acri & alacri, heroica ac zelosa, quæ omnes difficultates, pericutiones & pericula superet: Quæ in S. Paulo viguit: frigidus enim & phlegmaticus, tametsi sancti, ad ardua perfringenda minus sunt idonei. Ita pariter Deus elegit S. Xavierium, deditque ei, ut refert P. Bartholi in vita L. 1. n. 1. *Magnitudinem animi nobilitatem & erecti, spiritus generosos, & in quibus ardua secundo succedunt itura.*

Mirari hic igitur jure possumus singularem Dei providentiâ, sicut Paulum, ita Xavierium è millenis millibus eligentem, prædestinantem, ejusmodi donis & gratiis prævenientem, omniâque fortiter & suaviter sic disponentem, ut ad propositum sibi finem Gloriæ suæ & salutis animarum perveniret. Deinde quis nostrum, si suam quoque mirabilem electionem, prædestinationem, vocationemque intempe-
ratis perpendat, similem quoque successum felicem non speret? si se totum illi commiserit? Elegit nos ad Societatem, cujus finis est salus propria & aliena, an qui elegit, porro deseret? prædestinavit nos tam miris modis, an prædestinationem nostram sine suo frustrari permittet? ornavit tot gratiâ & naturæ donis, an ea nos in terram defodiemus? haudquaquam; sed statuemus nos gratiâ divinâ cooperaturos; & nos penitus ei gubernandos trademus.

II. Vidimus

II. Vidimus vas electionis, quomodo electum; nunc videamus quomodo electioni cooperando responderit. Ego elegi vos, ut eatis, & fructum afferatis, ait æterna Veritas. Celeberrimum encomium de M. T. Cicerone & de Demosthene Græcorum Oratorum Principe commemorat S. Hieronymus Epist. 2. ad Nepotian. Demosthenes præripuit tibi, ne primus esses: Tu illi, ne solus. Sic asserere licebit: Paulus Doctor Gentium præripuit tibi, ne esses primus ó Xaveri! Tu illi, ne solus. Uterque enim strenuè vocationi & muneris Apostolico respondisti. Electi ut Sol. Paulus Sol. Xaverius Parelus, in nube lucida instar solis resplendens, & Pauli, solis colores, lucem & radios virtutum, exactè referens ac representans.

1. S. Paulus vas & instrumentum electum fuit ætuans zelo & ardore propriæ perfectionis: ita ut meritò de illo dixerit D. Thomas in Præfat. in Epist. Pauli; quod de Simone dixit Ecclesiasticus; *Vas auri solidum omni lapide pretioso ornatum.* c. 50. 10. Utque ipse explicat, vas aureum ob sapientiam, solidum ob charitatem, ornatum ceteris omnibus virtutibus. Idem sanè de S. Francisco Xaverio Indiarum Apostolo dicere licebit: *Vas auri solidum, omni lapide pretioso exornatum;* quo se ad munus Apostolicum adornaret. 1. Fulfit in S. Paulo tanquam sole splendens radius seu in aureo vase lapis pretiosus, puritas animi & conscientie: dum dicere ausus: *Nihil mihi conscius sum.* Fulfit quòque in S. Xaverio, qui quotidie conscientiam examinabat, & si liceret; Sacramento Pœnitentiæ, emun-

dabat. Turcellinus in vita L. 6. c. 13. 2. Fulfit in S. Paulo virginalis castitas; ait enim: de Virginibus præceptum Domini non habeo, consilium autem do: & volo omnes esse sicut meipsum 1. Corinth. 7. Fulfit eadem in S. Xaverio; ita ut in somnis etiam impuram imaginationem à se abjecerit. 3. Fulfit in Paulo Pœnitentia: ait enim: *Castigo corpus meum & in servitorem redigo.* 1. Corinth. 9. Fulfit in Xaverio: qui humi cubabat & corpus ad sanguinem usque flagellabat. 4. Fulfit in Paulo paupertas, nihil habentes & omnia possidentes. *Argentum & aurum aut vestes nullius concupivi.* Act. 20. Fulfit quòque eadem in Xaverio, hinc Rege Lusitanie multa offerenti, nihil acceptare voluit, non pecuniam, non servum, &c. Solòque breviario & baculo munitus iter Indicum aggressus. Bartholi L. 1. n. 32. 5. Fulfit in Paulo Humilitas: *Ego inquit sum minimus Apostolorum, qui non sum dignus vocari Apostolus* 1. Corinth. 15. 9. Fulfit quòque eadem in Xaverio, ut cum Legatus à latere esset, vilissimis tamen quibusvis se subiceret, stabula & equos curaret; omnibus instar famuli serviret. Barth. L. 1. n. 3. 6. Fulfit in Paulo temperantia & abstinentia; dum ait: *Usque in hanc horam & esurimus & sitimus.* 1. Corinth. 4. 11. Absternium fuisse & nunquam vinum bibisse censet Baronius Anno Christi 36. & alii. Fulfit quòque hæc in Xaverio, qui ut in horis de eo legimus, Interdicto sibi non carnis solum & vini, sed panis quòque triticeo usu, vilibus cibis vesci solitus, per biduum subinde triduumque omni prorsus alimento absti-

nuit.

nuit. 7. Fulfit Paulus virtute patientiæ; Exhibeamus nosmetipsos, sicut Dei ministros in multa patientia, in tribulationibus, in angustiis, in plagis, in laboribus, in vigiliis, &c. 2. Corinth. 6. 4. Fulfit quoque eadem Xaverius, in heroicis laboribus, in itineribus, in calumniis, in periculis, in morbis gravissimis. 8. Denique fulfit charitate Dei & proximi S. Paulus: *Quis nos separabit à charitate Christi? Certus sum quia neque vita, neque mors, neque alia creatura.* Rom. 8. 3. 9. Fulfit eadem in S. Xaverio, quæ ita eum accendebat sæpius, ut vultu inflammato, oculis in cœlum defixis à terra elevaretur, quasi in cœlum (ubi cor ejus & thesaurus erat) raperetur, & exclamaret, non valens sustinere dulcedinem divi amoris, *Satis est Domine satis est.* In vita. Et in his virtutibus conabatur de die in diem proficere, cum Apostolo: *Dicens: Ego non arbitror me comprehensisse, unum autem, quæ retro sunt obliviscens, ad anteriora extendo meipsum.*

Atque hæc sunt virtutes, quibus viri illi heroici ad Apostolatam se præparabant: volumus & nos suo tempore Apostolicam auspiciari vitam, imitemur: acclamat Paulus, acclamat nobis Xaverius: *Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.* Emulamini charitativa meliora. Sic currite, ut comprehendatis.

III.
Vas effu-
sum.

III. Postquam vas electionis hac ratione virtutibus exornatum & liquore divini amoris repletum fuit, eundem effudit in proximum. Uterque enim zelo animarum correptus prorsus incredibili, qui pectus illorum calcatis instat

fodicabar ad laborandum, ad prædicandum, ad baptizandum, ad absolvendum, ad catechizandum, ad fidem & Evangelium propagandum ubique terrarum, ex hac enim virtutum luce ardor ingens zeli exortus est. Hinc 1. Apostolus Paulus: *Gratia ejus vacua non me non fuit, sed abundantius omnibus laboravi.* 1. Corinth. 15. 10. Ita quoque Xaverius nullus illi labor sufficiebat: clamabat amplius, amplius. Labor & amor sunt Gemelli, ait Plaro, quia quem quis amat, pro eo laborat, nec ullum pro amato laborem recusât. Xaverius totos dies laborabat in vinea Domini, noctes dabat orationi; tantum laboravit decennio, ut integro sæculo sufficeret. 2. Cum Apostolo Paulo dicebat: *Charitas Christi urget nos, zelus domus tue comedit me.* Instar solis Regna & Provincias illustrans, instar ignis omnia succendens, igne divini amoris & zeli animarum. De hoc zelo Xaveriano scribit S. Franciscus Salesius L. 6. de amore Dei c. ult. in fine: *Ille magnus vir, & magnus Sanctus, Deique intimus amicus Franciscus Xaverius, Societatis Jesu Sacerdos ita magnum & perfectum habuit zelum animarum, ut qui illum addiscere vellet, Xaveri tantum gesta considerare debeat, prout tot illustria Societatis hæc gloriôsè fecerunt, qui ab hoc igne succesi sunt.* Ita est S. Xaverius, magnus Vir, magnus Sanctus, quia zelus animarum verus & perfectus, summa perfectio & sanctitas est: neque enim potest esse magnus zelator, nisi sit etiam magnus Sanctus & intimus Dei amicus Qui zelo immenso animarum correptus, cum

Rege

Rege Sodomorum non ab Abrahamo jam victore, sed à Deo postulabat: *Da mihi animas Gen. 14. 21. Cætera tolle tibi;* zelus ejus erat sincerus. Hinc tantus fructus multa centena hominum millia ad cognitionem veræ lucis perduxit. Bulla Canon. mira vis zeli sinceri & ardentis. Accipite zeli descriptionem à S. Patre nostro 10. p. const. §. 2. Zelus sincerus animarum ad gloriam ejus, qui eas creavit & redemit, quovis alio emolumento posthabito. 1. Hic zelus est sincerus, nil terrenum spectans, sed gloriam Conditoris. 2. Est acer: *zelus domus tue comedit me.* 3. Est fervens & ardens, sicut in Elia patet, amore Dei cor inflammante: *Est Deus in nobis, agitante calciscimus illo.* Canit Claudianus ep. 8. 4. Est conitans, cum patiendi siti & commodorum odio: quæ ejus geminæ alæ sunt. Hunc ergo zelum qui habet, magnus sanctus, magnus vir, intimus Dei amicus est, quales S. Paulus & S. Xaverius extiterunt.

Ad hunc ergo Apostolicum zelum aspiremus? At quomodo inquis cum exercebo in Tirocinio? Respondeo, zelum exeres strenuè te mortificando; vitia extirpando, passionibus domando, zelum exeres, in virtutum solidarum studium incumbendo. Zelum exeres in oratione cum Deo familiariter versando, & familiaritatem cum Deo acquirendo: sine his enim velle zelum animarum exercere est idem ac cæcum & claudum in hostiles cuneos irruere, unde damnum hosti non inferes sed patieris, alios haud vulnerabis, sed ipse vulnera referes & certus tibi erit intectus. Ab omnibus zelum animarum

exigit S. Ignatius etiam à Novitiis: hinc in ratione conscientie interrogantur, quem in se experiantur zelum animarum. Hinc 1. p. const. c. 3. §. 1. & in Epist. 2. n. 10. S. Pater exigit ab iis, qui ad Societatem in spiritualibus juvandam admittebantur: ut universæ virtutis & perfectionis studiosi sint, qui etiam constantes ac strenui sint, in iis quæ ad divinum servitium pertinent, aggrediendis; quique zelum animarum habeant, & ea de causa ad nostrum Institutum (quod ad eas juvandas & disponendas ad ultimi sui finis de manu Creatoris nostri ac Dei consecutionem rectâ tendit) sint affecti.

Vidimus, Dilectissimi, Paulum & Xaverium Pauli imitorem tanquam duos soles, aut certè tanquam solem & parelium similibus virtutum radiis coruscantes, paribus zeli ardoribus æstuantes: de quibus illa meritò Senecæ verba usurpetur: *Ecce spectaculum dignum ad quod respiciat operi suo intentus Deus! Ecce par dignum Deo, viri fortes, &c.* Quare, cum divina Bonitas nos, non secus atque S. Paulum & Xaverium, ad vitam Apostolicam elegerit, prædestinârit, vocaverit, talentisque nonnullis instruxerit; 1. Hos geminos Sanctos, pro modulo nostro imitari studeamus, & gratiam Dei vacuum esse in nobis minimè sinamus. 2. S. Paulum vas electionis & S. Xaverium, in studio perfectionis æmulemur, & puritatem cordis, castitatem, humilitatem, patientiam, charitatem, ceterasque virtutes solidas obtinere satagamus, hac ratione apta vasa belli, apta organa Spiritûs Sancti, apta ad animas Deo lucranda.

crandas instrumenta evademus. 3. Cum
hiscē sanctis Apostolis radios, ignēque
zeli conceptos in proximum effunda-
mus, illōsque verbo & exemplo accen-
damus, ut & ipsi evadant vasa electio-

nis, vasa gratiæ, ac denique vasa æter-
næ gloriæ, quæ nobiscum & cum Elec-
tis omnibus Deum O. M. laudent
ac glorificent in perpetuas æternitates.
Amen.

EXHORTATIO I.
PRO FESTO

S. FRANCISCI BORGIAE,

Ostendit, quod mors Imperatricis Isabellæ, sit mors mystica
Borgiae.

T H E M A.

*Semper mortificationem JESU in corpore nostro circumse-
rentes. 2. Corinth. 4. 10.*

Verissime dixit Eccle-
siastes c. 7. 3. *Melius
est ire ad Domum lu-
lūs, quam ad Domum
convivii: Rationem-
que dicti sui illico
subjungit: in illa enim (quisque) finis
cunctorum admonetur hominum, & vivens
cogitat, quid futurum sit. Quia scilicet in
illa ex spectaculo funeris, homo mortis
sue admonetur, cogitatque, se quodque
propediem finis futurum; & ideo ad
id bonis operibus incumbendo se dispo-
nit: in hac verò deliciis, vinis, gaudiis, &
sermonibus vanis dissolvitur animus,
atque ad crapulam, levitatem, & in-
temperantiam impellitur. Hujus sen-
tentia veritatem expertus est S. Bruno
in funere Doctoris Parisiensis, audiens*

eum in seretro surgentem & procla-
mantem: *Iusto Dei iudicio accusatus, re-
dicatus & condemnatus sum: In eremum
secessit, Ordinemque Carthusianum
instituit. Eandem veritatem expertus
est Josaphat Rex, visis agris & seni-
bus brevi moriturus; ab iis discens, sibi
quodque esse moriendum, à Balaam ad
veram fidem, & vitam Eremiticam est
traductus. Ut narrat Damascenus in
Hilt. c. 5. Eandem veritatem compro-
bavit S. Franciscus Borgiae, Gandia
Dux, ac postmodum Societatis JESU
tertius Præpositus Generalis; qui ex
conspetto cadavere Isabellæ Imperatri-
cis scedè commutato, statuit mundo
mori ac Deo vivere. Atque ita mors Is-
abellæ mors fuit Borgiae. Quod in hac
exhortatione declarabimus.*

I. Mors